

den sikre Side. Jeg mindes, at daværende Krigsminister Thomsen sagde i Finansudvalget — det var i noget meget svævende Ord, han sagde det, saaledes som hans Vane undertiden var — paa Spørgsmaalet, om det ikke kunde hænde, at der kom en større Gevinst ud af det, omtrent følgende: Det kan jeg ikke sige. Skulde der komme noget saadant, er der saamænd Huller nok ude paa Fabrikken at stoppe, og det blive vi nok enige om til den Tid. Men ud af dette var det umuligt at slutte andet, end at hvis der skulde vise sig et Udbytte, som var større end det, der gik ud over at istandsætte Materialet derude og til at erstatte det ekstraordinære Slid, som var foranlediget ved det stærkt forcerede Arbejde, maatte Krigsministeren naturligvis komme til Finansudvalget igen for at faa en Bemyndigelse til at disponere over Beløbet. Der har den Gang ikke været Spor af Forudsetning om, at Krigsministeren udenfor Fabrikken til andre Formaal skulde kunne disponere over det indvundne Nettoudbytte, og heller ikke siden er der nogen Sinde givet noget, der kunde anses for en Tilladelse i den Retning.

Den højtærede Minister sagde, at der aldrig fra Finansudvalgets Side var blevet forlangt en Meddelelse om, hvor stort dette Udbytte var, og at der aldrig var blevet forlangt Medbestemmelsesret over dets Anvendelse. Nej, af den ganske simple Grund, at vi havde al mulig Anledning til at antage, at der ikke var noget nævneværdigt Udbytte. Der er aldrig blevet gjort os nogen som helst Meddelelse derom, og naar man ser bort fra den Thomsenske Leverance, har der i Virkeligheden heller ikke siden været nogen større Fabrikation af den Art. Altsaa, der har ikke været nogen som helst Praksis, og Forsvarsministeren maatte efter min Mening absolut gaa ud fra, at naar der indvandt en større Fortjeneste, maatte han handle efter almindelige konstitutionelle Regler og komme til Rigsdagen med Forlangende om at disponere over den til militære Formaal, hvis han ønskede det, ellers maatte det være en given Ting, at den indgik i Statskassen.

Det er mig ganske ufatteligt, at dette ikke er sket. Jeg forstaar ikke, hvorfor Ministeren ikke lige fra første Færd af har fulgt den Vej, som var den slagne Landevej i denne Sag, og som ganske sikkert var den Vej, man herfra havde ventet, han vilde følge i et saadant Tilfælde. Jeg anser det for fuldkommen sikkert, at hvis Ministeren var kommen, saaledes, som jeg

mener, det var hans Pligt at komme og havde meddelt os, at der var indvundet et saadant Nettoudbytte, vilde man herfra — ikke have samtykket, lige saa lidt som man nu vilde gøre det, i at anvende det hele til Forøgelse af forskellige Poster paa de militære Budgetter. Nej, man vilde maaske have givet Tilladelse, som jeg antager, at Tinget nu vil gøre, til at anvende en Del deraf, men Resten vilde man forlange skulde gaa ind i Statskassen. Der bliver altsaa ogsaa en reel Forskel.

Naar jeg nu vender mig til en Betragtning af Sagens Realitet, kan jeg ikke se rettere, end at den Praksis, her er fulgt, først af Krigsminister Thomsen siden af den nuværende Forsvarsminister, er ganske overordentlig uheldig. Det forekommer mig saa indlysende, at det næsten er vanskeligt at argumentere derfor. Det turde dog være øjensynligt, at naar vi her vedtage de militære Budgetter i alle Enkeltheder, vedtage den Post af den Størrelse og den Post af den Størrelse, er det ikke Meningen, at man bag efter vilkaarligt af et Overskud, der er indvundet ved en Statsfabrikation, skal kunne forøge Udgiftsposterne. At jeg maa være en Modstander heraf, er i Virkeligheden klart efter den Stilling, jeg i sin Tid indtog til Anmærkningen. Det er væsentlig de samme Grunde, som bragte os til at være Modstandere af Anmærkningen, som nu bringe os til at være Modstandere af dette, nemlig det, at vi ikke ønske at være med til at berøve Rigsdagen den Kontrol og den Myndighed med Hensyn til Finansbudgettet, som er Rigsdagens Ret. Og her er der Tale om noget, der gaar langt ud over Anmærkningen, de uheldige Sider, der kunde klæbe ved Anmærkningen.

Der er det ejendommelige ved denne Sag, hvad de Herrer vist allerede have bemærket, at disse Dispositioner hverken komme paa Finansloven eller paa Statsregnskabet og som Følge deraf heller ikke findes i Statsrevisionens Betænkning. Man har ikke nogen som helst Adgang til fra Statsmyndighedernes Side at øve nogen Myndighed derover paa Forhaand eller nogen efterfølgende Kontrol. Det er altsaa utvivlsomt, forekommer det mig, en forkastelig Praksis, der er fulgt, og jeg kan her ikke andet end sætte en Streg under nogle Bemærkninger, der fremkom fra den ærede Ordfører. Han sagde, at det var yderst uheldigt, at der vedblivende syntes at være en saa stærk Uoverensstemmelse mellem den Maade, hvorpaa man saa paa Militærbudgetterne fra Ad-